

Motion till riksdagen 2023/24:2642

av Alexander Christiansson (SD)

Romansbedrägerier

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda lagstiftningen för snabblån och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda samverkan mellan myndigheter, bankväsendet och brottsoffer kopplat till romansbedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje år får polisen in runt 250 000 anmälningar om bedrägerier i Sverige. Av dem är ca 80 anmälningar i månaden så kallade romansbedrägerier, bedrägerier som begås av utländska män kopplade till organiserade ligor vars syfte är att genom ”nätdejting” lura sina offer för att sedan pressa dem på pengar. Mörkertalet beräknas vara stort och eftersom kvinnor har en större benägenhet att anmäla denna typ av brott säger statistiken att kvinnor är överrepresenterade i antalet anmälningar. Offren blir bedragna på stora summor och lämnas med en känsla av skam och dyra lån. Många vittnar om självmordstankar när de inser att deras liv har raserats och deras framtid består av stora lån och personlig konkurs.

Romansbedrägerier och snabblån

Bedrägerier på internet har dessvärre blivit allt vanligare och eftersom svensk lagstiftning ofta ligger steget efter bedragarna utreds och döms i stort sett ingen för dessa brott. Då bedragarna, som ofta agerar från Västafrika, arbetar under organiserade ligor är brottet svårt och resurskrävande att utreda för svensk polis. Anledningen är att offren ombeds sätta in beloppen på utländska konton som är svåra att följa för utredaren. Offren lämnas att på egen hand försöka anmäla brottet i landet där det aktuella kontot finns. Det är en omöjlig uppgift att driva ärendet för någon som redan lever i en mycket utsatt position. Med löftet att återbetala skulden lurar bedragaren sitt offer att ta snabblån

och eftersom lånen betalas ut utan kreditkontroll och utan säkerhet innebär det att pengarna ofta betalas ut med mycket kort varsel. Detta gör att långgivaren inte hinner undersöka om den sökande har andra pågående låneansökningar och hur den sökandes övriga ekonomi ser ut. En del långgivare har gjort snabblån till sin affärsidé vilket skapar risker för privatpersoner som lever under press och ibland hot. 2014 var sista året som Kronofogdemyndigheten tog in statistik rörande snabblån, men trenden fram till dess pekade på att antalet obetalda snabblån ökat. Under 2014 inkom 56 641 snabblåne-ärenden till Kronofogdemyndigheten, vilket är nästan 7 500 fler ärenden än året innan (dvs. en 15-procentig ökning) och enligt Kronofogdemyndighetens statistik har ärendena bara ökat även tidigare år. Mer seriösa långgivare vill gärna se över sin kunds ekonomi innan de godkänner låneansökningen för att säkra sin fodran, vilket vore fullt rimligt att ställa som krav på alla långgivare för att förhindra utbetalningar till missbruk och organiserad brottslighet i allmänhet men bedrägerier i synnerhet.

Romansbedrägerier innebär ett problem som regeringen bör prioritera med tanke på brottets art. Därför bör regeringen utreda lagstiftningen kring snabblån och bankernas möjligheter att förhindra denna typ av brottslighet.

Samverkan mellan polis, bankväsende, övriga myndigheter och brottsoffer

I Sverige har vi en sekretesslagstiftning som tjänat medborgarna väl i många avseenden men eftersom vi lever i en global värld där den organiserade brottsligheten växer sig allt starkare, inte minst på nätet, har sekretesslagstiftningen också gynnat den organiserade brottsligheten på olika sätt. Bristen på transparens mellan myndigheter skapar problem i jakten på bedragare som utnyttjar medborgare och stat.

Andra länder har aktivt arbetat med att förhindra bedrägerier genom att bland annat samla ihop utländska kontonummer som skapats av så kallade målvakter för att förenkla utbetalningar till den organiserade brottsligheten. För att skapa förutsättningar att ringa in dessa kontonummer är det avgörande att polisen kan samköra dessa kontonummer i olika banker för att spåra målvakterna. Vid de fall då målvakterna opererar från Sverige har polisen lättare att spåra dem och lagföra dem för penningtvätt, men av resursskäl blir det mer undantag än regel, vilket är beklagligt. Att införa en kontrollfunktion inom bankernas system som varnar för kundens avvikande beteende samt för pågående utbetalningar till ”målvakter” skulle ge banken anledning att varna kunden för planerad utbetalning.

Vidare krävs det ett djupare internationellt samarbete för att förhindra och knäcka ligornas arbetsmetoder och det är angeläget att regeringen utreder vilka åtgärder som krävs för att stoppa organiserade ligor från att bedra och lura oskyldiga människor.

Alexander Christiansson (SD)